

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**II Міжнародної науково-практичної конференції
«Формування сучасних концепцій управління туризмом
та готельно-ресторанним бізнесом
в умовах парадигми сталого розвитку»
8-9 грудня 2022 р.**

**Під егідою програми ЄС Еразмус+,
напряом ім. Жана Моне в рамках проєкту
620720-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-MODULE
«Диверсифікація сільського туризму через збалансованість та
креативність: поширення європейського досвіду в
Україні»/«Diversification of rural tourism through sustainability
and creativity:
disseminating European experience in Ukraine»)**

**м. Запоріжжя
2023**

УДК 338.486:330.34

**Рекомендовано до поширення через мережу інтернет
електронного випуску збірника
вченою радою Запорізького національного університету
(протокол № 5 від 22 грудня 2022 року)**

Ф-79 Формування сучасних концепцій управління туризмом та готельно-ресторанним бізнесом в умовах парадигми сталого розвитку: збірник матеріалів I Міжнародної науково-практичної конференції (Запоріжжя, 8-9 грудня 2022 р.) / за заг. ред. Н.В. Маковецької, Л.В. Безкоровайної. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2023. 222 с.

Конференцію присвячено висвітленню питань формування сучасних концепцій управління туризмом та готельно-ресторанним бізнесом в умовах парадигми сталого розвитку.

Мета полягала у поширенні кращих українських та європейських досвідів науковців, освітян, фахівців-практиків та здобувачів освіти щодо концепцій сталого розвитку туризму та гостинності, стратегій управління, диверсифікації, кластеризації туристичних та готельно-ресторанних послуг. У збірнику розміщено тези, в яких розкрито наукові погляди та практичні рекомендації дослідників щодо формування сучасних тенденцій керування туризмом та готельно-ресторанною справою в умовах концепції сталого розвитку.

Видання здійснене в рамках проєкту Європейського Союзу за програмою Еразмус+, напрям Жана Моне, 620720-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-MODULE «Диверсифікація сільського туризму через збалансованість та креативність: поширення європейського досвіду в Україні» в Запорізькому національному університеті.

Підтримка Європейської Комісії у створенні цього видання не означає схвалення змісту, який відображає лише погляди авторів, і Комісія не може нести відповідальність за будь-яке використання інформації, що міститься в ньому.

Publication prepared and funded under the Erasmus+ Jean Monnet Actions 620720-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-MODULE «Diversification of rural tourism through sustainability and creativity: disseminating European experience in Ukraine» at Zaporizhzhia National University.

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained there in.

УДК 338.486:330.34

**СЕКЦІЯ 11. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПАРТНЕРСЬКОЇ ВЗАЄМОДІЇ
ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ, МІСЦЕВОГО
САМОВРЯДУВАННЯ, БІЗНЕСУ, НАУКИ, ОСВІТИ ТА ГРОМАД
ЩОДО РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ
СПРАВИ.....169**

Baguckytė Ugnė

TRENDS AND FORECASTS OF TOURISM DEVELOPMENT.....169

Носирєв Олександр, Пашко Владислав,

Ніколаєва Олександра

РОЗВИТОК ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ.....174

**СЕКЦІЯ 12. КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНДУСТРІЇ
ТУРИЗМУ Й ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ СПРАВИ:
ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ТА ПІДВИЩЕННЯ
КВАЛІФІКАЦІЇ ФАХІВЦІВ.....180**

Andriukaitiene Regina, Raffi Kayayan

SOCIALLY RESPONSIBLE HUMAN RESOURCE MANAGEMENT....180

Безкоровайна Лариса, Івахненко Євген

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ІЗ ТУРИЗМУ ТА ГОСТИННОСТІ В УМОВАХ
СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ.....187

Безкоровайна Лариса, Омельяненко Галина,

Парій Світлана

ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ І ТЕХНОЛОГІЇ В ТУРИЗМІ ТА
ГОСТИННОСТІ ЯК НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА В ПІДГОТОВЦІ
ФАХІВЦІВ ТУРИСТИЧНОГО НАПРЯМУ.....195

Безкоровайна Лариса, Пшенична Олена

ОСОБЛИВОСТІ ЛОГІСТИКИ ПРОЄКТУВАННЯ ОСВІТНЬО-
ІНФОРМАЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ТУРИЗМОЗНАВСТВА.....202

Дуга Вікторія

РОЗВИТОК ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ ПЕРСОНАЛУ НА
ПІДПРИЄМСТВАХ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ ТА ТУРИЗМУ.....207

Маковецька Наталія, Люта Дарина

ПІДГОТОВКА МАГІСТРАНТІВ ДО ЕТИЧНО-КОМУНІКАЦІЙНОЇ ТА
УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ ТУРИЗМУ ТА
ГОСТИННОСТІ.....210

Rimdeikaitė Agnė, Rimdeika Arnas

HUMAN RESOURCE COMPETENCIES IN THE TOURISM
INDUSTRY.....215

Вікторія Дуга

старший викладач кафедри готельно-ресторанного
та туристичного бізнесу й іноземних мов
Херсонський державний аграрно-економічний університет
(Херсон, Україна)
ORCID: 0000-0002-4404-4350
e-mail: v.dyga@i.ua

РОЗВИТОК ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ ПЕРСОНАЛУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ ТА ТУРИЗМУ

Турбота про охорону довкілля є неодмінною умовою розвитку підприємств індустрії гостинності та туризму. Результати численних досліджень показують, що з кожним роком кількість туристів, які обирають більш безпечний для природного середовища відпочинок, зростає. Туристи в екологічних питаннях стали більш відповідальними: віддають перевагу тим засобам розміщення, які піклуються про збереження довкілля, з готовністю оплачують дорожчі готельно-ресторанні чи туристичні послуги, що відповідають екологічним нормам. З кожним роком з'являється все більше закладів, в яких у пріоритеті екологічність [1].

Екологічна складова розглядається як свідомо та добровільна участь підприємств у різних програмах із раціонального використання природних ресурсів.

Такі підприємства готельно-ресторанного та туристичного бізнесу намагаються зберігати екологічну стабільність, зменшуючи свій вплив на довкілля. Забезпечити екологічну складову можна шляхом виховання екологічно свідомого персоналу.

Персонал є одним з найважливіших ресурсів сучасного підприємства, який потребує постійного розвитку та вдосконалення для того, щоб підприємство досягало успіхів.

Виникає потреба в долученні персоналу до розробки та впровадження принципово нових систем управління організаціями, прийняття управлінських рішень, які дозволяють задовольнити потреби споживача шляхом забезпечення якості та високої екологічної цінності послуг.

Екологічна культура персоналу виступає визначальним фактором управління сучасним закладом сфери HoReCa і туризму. Стійке функціонування підприємств в умовах зростання еколого-економічних ризиків буде залежати від формування рівня екологічної культури персоналу. Для «екологізації» персоналу потрібно розробити ефективні напрями та покрокові інструкції.

Важливим засобом формування екологічної свідомості та підвищення рівня екологічної культури є екологічна освіта, управління знаннями персоналу. При цьому складовими «екологізації» персоналу можуть бути:

- розуміння важливості цілей та результатів ековідповідального бізнесу;
- зміна щоденних звичок;
- впровадження екологічних нововведень та здійснення контролю за дотриманням екологічних стандартів;
- інформування туристів/гостей про дії підприємства з охорони навколишнього середовища, залучення до активної участі в них;
- чітке виконання складових плану, що включає зниження негативного впливу підприємства на довкілля тощо [3, 4].

Тільки завдяки поступовому формуванню екологічної свідомості та екологічної культури буде підготовлено персонал, який за власним спонуканням зможе визначати екологічні цінності та дотримуватися їх.

Підготовка екосвідомого, досвідченого персоналу з високим рівнем екологічної культури дозволить бізнесу гармонійно співіснувати з навколишнім світом, досягати баланс між економічними, соціальними, екологічними результатами діяльності підприємства, його успішним розвитком в умовах невизначеності [2].

Список використаних джерел:

1. Дуга В.О. Діяльність екоготелів у розвитку агротуризму. Екологічні проблеми навколишнього середовища та раціонального природокористування в контексті сталого розвитку: збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції, м. Херсон, 25-26 жовтня 2018 р. Херсон, 2018. С. 98-102.
2. Турбота про екологію в готельній сфері. Досвід компанії Reikartz. URL: <https://reikartz.com/uk/news/turbota-pro-ekolohiyu>
3. Mashkova O.V., Haietska N.I., Fudorova O.M., Duha V.O. Analysis of the pre-war stage of climate policy implementation in the field of waste management of the hotel and restaurant business in Ukraine (2016-2021). Наукові інновації та передові технології (Серія «Економіка»). 2022. № 9 (11). С.276-292.
4. Zero Waste – це рух, що об'єднує муніципалітети, міжнародні організації, місцеві ініціативи та окремих активістів з метою поступового зменшення кількості відходів. URL: <https://zerowaste.org.ua/pro-zero-waste>